

Lähetäjä
Lähetysaika
Vastaanottaja
Aihe

Merja Hannus <merja.hannus9@gmail.com>
6/17/2026 7:33:16 PM +00:00
<kirjaamo@pshyvinvointialue.fi>
Kannanotto koskien Sonkajärven ja Varpaisjärven
terveysasemia

Lähetän oheisen kannanottomme.
Ystävällisesti tervehtien,
Merja Hannus
Varapuheenjohtaja
Iisalmen Sos.-Dem. Työväenyhdistys ry

KANNANOTTO 17.6.2026

Pohjois-Savon hyvinvointialueelle

Lähipalveluiden heikentäminen ei ole kestäväää eikä taloudellisesti viisasta

Iisalmen Työväenyhdistys ry on syvästi huolissaan Pohjois-Savon hyvinvointialueen suunnitelmista supistaa perusterveydenhuollon palveluita muun muassa Sonkajärven ja Varpaisjärven terveysasemilla.

Hyvinvointialueen talouden tasapainottaminen on välttämätöntä. Talouden sopeuttaminen ei kuitenkaan saa tapahtua tavalla, joka heikentää ihmisten yhdenvertaista pääsyä hoitoon tai lisää pitkän aikavälin kustannuksia.

Tutkimusnäyttö osoittaa johdonmukaisesti, että vahva perusterveydenhuolto on sekä väestön terveyden että julkisen talouden kannalta kustannustehokkain ratkaisu. Sonkajärven terveysasemalle valmistui vuonna 2022 2,8 miljoonan euron peruskorjaus, joka sisälsi merkittäviä tilamuutoksia ja teknisiä uudistuksia. Tilat ovat monikäyttöisiä ja muunneltavia. Uudistetut tilat paransivat toimivuutta terveysasemalla.

Palvelujen supistamisella on vaikutuksia myös apteekkipalveluihin. Omasta lähiapteekista ei haeta enää lääkkeitä, jos lääkäriaika on esimerkiksi Iisalmissa.

Kun ihmiset pääsevät ajoissa lääkärin, hoitajan ja muiden sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten vastaanotolle, sairauksia voidaan ehkäistä, hoitaa varhaisessa vaiheessa ja estää niiden paheneminen. Tämä vähentää päivystyskäyntejä, erikoissairaanhoidon tarvetta ja pitkiä sairaalahoitojaksoja.

Palvelujen keskittäminen voi näyttää talouslaskelmissa säästöltä, mutta todellisuudessa se siirtää kustannuksia toisaalle. Pitkät välimatkat, vaikeutunut hoitoon pääsy ja viivästynyt hoito lisäävät sairastavuutta ja kasvattavat myöhemmin tarvittavien palvelujen määrää. Samalla ihmisten eriarvoisuus kasvaa.

Erityisen vaikeaan asemaan joutuvat ikääntyneet, pitkäaikaissairaat, vammaiset, lapsiperheet sekä henkilöt, joilla ei ole mahdollisuutta käyttää omaa autoa tai julkista liikennettä. Esimerkiksi Sonkajärveltä pääsee Iisalmeen kesäaikaan julkisella liikenteellä kerran päivässä ja paluu on myös kerran päivässä. Monelle pienellä paikkakunnalla asuvalle terveyskeskus ei ole pelkästään vastaanottopaikka, vaan koko arjen turvallisuuden perusta.

Kela-kyytien saatavuudessa on ollut myös suuria haasteita. Ennakkoon tilattu taksi ei tule ollenkaan ja pitkäänkin odotetulle varatulle vastaanottoajalle ei pääse. Usein taksia odottavalle ei tule edes ilmoitusta siitä, ettei ennakkoon tilattua kyyti ole tulossa.

Suomen terveystalouden keskeinen tavoite on kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja. Lähipalvelujen heikentäminen vie kehitystä päinvastaiseen suuntaan. Myös kansainvälinen tutkimus tukee sitä, että helposti saavutettavat perusterveydenhuollon palvelut parantavat väestön terveyttä, lisäävät hoidon jatkuvuutta ja vähentävät kokonaiskustannuksia.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen tulee arvioida palveluverkkoa kokonaisuutena eikä pelkästään yksittäisten toimipisteiden kustannusten perusteella. Päätöksissä on huomioitava vaikutukset ihmisten hyvinvointiin, terveyteen, turvallisuuteen, kuntien elinvoimaan ja koko alueen tulevaisuuteen.

Me vaadimme, että ennen lopullisia päätöksiä:

- * tehdään kattava ja avoin vaikutusten arviointi palvelujen saavutettavuudesta, terveydellisistä vaikutuksista ja pitkän aikavälin kustannuksista,
- * arvioidaan vaihtoehtoiset säästökeinot, jotka eivät heikennä peruspalvelujen saatavuutta,
- * kuullaan aidosti alueen asukkaita, henkilöstöä ja kuntia.

Hyvinvointialue on perustettu turvaamaan palvelut kaikille pohjoissavolaisille – myös niille, jotka asuvat pienemmissä kunnissa. Palvelujen saatavuus ei saa määräytyä postinumeron perusteella.

Vastuullinen päätöksenteko edellyttää, että lyhyen aikavälin säästöjen sijaan tarkastellaan ratkaisujen pitkän aikavälin vaikutuksia ihmisten terveyteen, hyvinvointiin ja julkiseen talouteen. Lähipalvelut eivät ole menoerä, vaan investointi, joka maksaa itsensä takaisin parempana terveytenä, pienempinä erikoissairaanhoidon kustannuksina ja elinvoimaisina kuntina.

Iisalmen Sos.-Dem. Työväenyhdistys ry